Przepisy Dyscyplinarne
Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

Tekst przyjęty uchwałą nr 18/2016 Synodu Kościoła z dnia 15 października 2016 r.,

zmieniony uchwałami nr 20/2024/XV, nr 27/2024/XV Synodu Kościoła z dnia 19 października 2024 r.

nr 20/2025/XV Synodu Kościoła z dnia 18 października 2025 r.,

oraz nr 23/2026/XV Synodu Kościoła z dnia 17 października 2026 r.

(stan prawny na: 17 października 2026 r.)

Część materialna

Zasady odpowiedzialności

§ 1

1. Wykroczeniem dyscyplinarnym jest czyn w formie działania lub zaniechania, zawiniony, który wyrządza szkodę w stopniu wyższym niż znikomy, polegający na przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków, określonych odpowiednimi przepisami prawa kościelnego lub prawa powszechnego.

2. Przy ocenie stopnia szkodliwości czynu bierze się pod uwagę rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody, rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób i okoliczności popełnienia czynu, w tym współdziałanie z inną osobą, jak również uszczerbek dla dobrego imienia Kościoła i skutki na zewnątrz.

3. Wykroczenie dyscyplinarne można popełnić umyślnie albo nieumyślnie. Wykroczenie dyscyplinarne popełnione jest nieumyślnie jeżeli sprawca przewidywał możliwość popełnienia wykroczenia, ale przypuszczał, że go uniknie albo gdy sprawca nie był świadom, że popełnia wykroczenie, ale mógł to przewidzieć.

§ 2

1. Wykroczenie dyscyplinarne jest popełnione w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania. W razie popełnienia wykroczenia dyscyplinarnego w formie czynu rozciągniętego w czasie, czas ten określa się w ramach.

2. Miejscem wykroczenia dyscyplinarnego jest miejsce, gdzie sprawca działał lub zaniechał działania albo gdzie skutek nastąpił lub miał nastąpić.

§ 3

Do form popełnienia wykroczenia dyscyplinarnego, do okoliczności wyłączających winę i odpowiedzialność, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wykroczeń.

Kary i zasady ich wymiaru

§ 4

1. Za wykroczenie dyscyplinarne mogą być orzeczone następujące kary:
a). ograniczenie praw socjalno-bytowych,
b). przeniesienie na inne stanowisko,
c). ograniczenie praw socjalno-bytowych wraz z przeniesieniem na inne stanowisko,
d). zakaz pracy z dziećmi lub młodzieżą;
e). czasowy zakaz sprawowania wskazanych stanowisk, funkcji kościelnych lub wykonywania określonych czynności zastrzeżonych dla ordynowanego duchownego,
f). czasowe pozbawienie czynnego lub biernego prawa wyborczego w całości lub w części,
g). zawieszenie w prawie wykonywania urzędu,
h). pozbawienie prawa sprawowania urzędu,
i). bezterminowy zakaz sprawowania wskazanych stanowisk, funkcji kościelnych lub wykonywania określonych czynności zastrzeżonych dla ordynowanego duchownego;
j). bezterminowe pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego.
2. W stosunku do świeckich orzeka się kary wymienione w ustępie poprzedzającym pod lit. f) i j).
3. Kary wskazane w ust. 1 lit. a, c, e, f i g wymierza się w latach, w przedziale od roku do lat dziesięciu.

§ 5

1. Kara ograniczenia praw socjalno – bytowych może polegać na:

a). procentowym ograniczeniu przychodu ze służby,

b). wprowadzeniu odpłatności za zajmowane mieszkanie służbowe w całości lub w części,

c). zmniejszeniu wymiaru urlopu wypoczynkowego,

d). ograniczeniu we wskazanym zakresie lub wyłączeniu w korzystaniu z Funduszu Socjalnego Kościoła.

2. Formy kary, określone w ust. 1, można stosować łącznie.

§ 6

Kara przeniesienia na inne stanowisko oznacza utratę dotychczas zajmowanych stanowisk i funkcji, w tym wszystkich pochodzących z wyboru. W przypadku zajmowania stanowiska proboszcza, wiąże się z jego utratą i postawieniem do dyspozycji Konsystorza.

§ 7

Kara pozbawienia czynnego lub biernego prawa wyborczego powoduje także utratę stanowisk i funkcji piastowanych z wyboru. Orzekając tę karę w części, określa się dokładnie zakres kary; powoduje ona utratę odpowiednich stanowisk i funkcji. Do duchownych stosuje się § 6 zdanie drugie.

§ 8

1. Kara zawieszenia w prawie wykonywania urzędu oznacza zakaz sprawowania wszystkich czynności zastrzeżonych dla ordynowanego duchownego, w tym podejmowanych na podstawie wynikającej z ordynacji lub misji kanonicznej. Oznacza też utratę czynnego i biernego prawa wyborczego oraz utratę stanowisk i funkcji piastowanych z wyboru. Przepis § 6 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

2. Okresu trwania kary nie zalicza się duchownemu do stażu służby; nie korzysta on w tym czasie z praw socjalno-bytowych przysługujących duchownemu.

3. Jeśli w toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony był zawieszony, czas zawieszenia zalicza się na poczet kary tylko wtedy, gdy ukarany nie korzystał w tym czasie z żadnych praw socjalno – bytowych.

§ 8a

Kara czasowego lub bezterminowego zakazu sprawowania wskazanych stanowisk lub funkcji kościelnych powoduje także utratę tych stanowisk lub funkcji kościelnych. Do duchownych stosuje się § 6 zdanie 2.

§ 9

Kara pozbawienia prawa sprawowania urzędu ma charakter bezterminowy.

§ 10

Kara bezterminowego pozbawienia czynnego i biernego prawa wyborczego, orzeczona wobec duchownego, oznacza również bezterminowe pozbawienie prawa sprawowania urzędu.

§ 11

W razie skazania za więcej niż jedno wykroczenie dyscyplinarne, wymierza się jedną karę za wszystkie wykroczenia.

§ 12

1. Jeśli sprawca swoim działaniem wyrządził Kościołowi lub innemu podmiotowi szkodę materialną, można zobowiązać go do jej naprawienia w oznaczonym terminie, nie dłuższym niż pięć lat. Termin ten określa się w miesiącach i latach; biegnie on od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Orzeczenie obowiązku wskazanego w ust. 1 następuje wraz z orzeczeniem kary wymienionej w § 4 ust. 1 lit. b-g), której wykonanie zawiesza się warunkowo na okres próby nie krótszy niż termin naprawienia szkody, nie mniej jednak niż rok i nie dłużej niż sześć lat.

3. W razie uchybienia obowiązkowi naprawienia szkody, orzeka się o wykonaniu warunkowo zawieszonej kary.

§ 12a

Jeśli okoliczności sprawy wskazują na potrzebę podjęcia wobec sprawcy działań superwizyjnych, szkoleniowych lub terapeutycznych, sąd może orzec wobec niego środek w postaci nakazu poddania się takim działaniom w określonym terminie, wskazując rodzaj i czas działań, jakim sprawca jest zobowiązany się poddać, termin, w jakim jest zobowiązany im się poddać lub skutek, jaki ma zostać osiągnięty. Orzekając o takim środku sąd może określić dodatkową karę, jaką sprawca poniesie, gdyby się takim działaniom nie poddał lub poddał się niezgodnie z orzeczeniem lub gdyby określony przez sąd skutek nie został osiągnięty.

§ 13

Wymierzając karę, sąd kieruje się stopniem szkodliwości czynu i winy sprawcy, jego motywacją i sposobem zachowania się, ilością czynów, zachowaniem sprawcy po popełnieniu czynu, w tym staraniem o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie, a także celami w zakresie prewencyjnej funkcji kary.

Przedawnienie i zatarcie skazania

§ 14

1. Przedawnienie karalności wynosi 7 lat od daty popełnienia wykroczenia dyscyplinarnego. Jeśli wykroczenie dyscyplinarne zostało popełnione w sposób rozciągnięty w czasie, przedawnienie karalności liczy się od daty końcowego zachowania sprawcy.

2. Jeśli wykroczenie dyscyplinarne wyczerpuje znamiona przestępstwa, przestępstwa lub wykroczenia skarbowego albo deliktu w rozumieniu prawa cywilnego, przedawnienie karalności nie może nastąpić wcześniej niż doszłoby do przedawnienia w myśl odpowiednich przepisów prawa powszechnego.

3. Jeśli wykroczenie dyscyplinarne polega na nadużyciu stosunku zależności wobec małoletniego, przedawnienie karalności następuje z dniem ukończenia przez niego 40. roku życia.

§ 15

Jeśli w okresie wskazanym w § 14 wszczęto postępowanie przeciwko osobie, karalność wykroczenia dyscyplinarnego ustaje po upływie 3 lat od zakończenia tego okresu.

§ 16

1. Zatarcie skazania następuje po upływie 5 lat od wykonania kary innej niż bezterminowa lub od daty zakończenia okresu próby.

2. W razie orzeczenia wobec ukaranego kolejnej kary w okresie wskazanym w ust. 1, możliwe jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań.

3. Na wniosek ukaranego, można orzec o zatarciu skazania po upływie 3 lat od wykonania kary innej niż bezterminowa lub od daty zakończenia okresu próby, jeśli przemawiają za tym właściwości osobiste ukaranego.

Przepisy międzyczasowe

§ 17

W razie zmiany niniejszych Przepisów, stosuje się Przepisy nowe, chyba że poprzednio obowiązujące Przepisy są względniejsze dla sprawcy.

Część procesowa

Przepisy ogólne

§ 18

Niniejsze przepisy regulują tryb postępowania w sprawach dyscyplinarnych.

§ 19

1. Wszelką obsługę kancelaryjną i techniczną w sprawach dyscyplinarnych prowadzi kancelaria Konsystorza.
2. Rada Synodalna ma prawo wglądu do akt spraw, może także zwracać się do kancelarii Konsystorza o przekazanie odpisów dokumentów z akt sprawy lub informacji o stanie postępowania.

§ 20

1. Każde pismo procesowe powinno zawierać oznaczenie organu, do którego jest skierowane i sprawy, której dotyczy, oznaczenie wnoszącego pismo i w miarę potrzeby jego adres, treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem, oraz datę i podpis wnoszącego pismo.
2. Jeżeli pismo nie odpowiada wymogom określonym w ust. 1, wzywa się do jego uzupełnienia w terminie 7 dni, pod rygorem uznania go za bezskuteczne. Wezwania dokonuje organ, do którego pismo wniesiono, a w razie niewskazania organu właściwego – Biskup Kościoła. Uznania pisma za bezskuteczne dokonuje w drodze postanowienia organ, do którego pismo wniesiono, a w razie niewskazania właściwego organu – Biskup Kościoła. Strona może zaskarżyć to postanowienie tylko w apelacji od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie

3. Wniesienie pisma za pośrednictwem poczty elektronicznej jest skuteczne tylko gdy wnoszący pismo wniósł je zarazem w trybie wskazanym w § 21 ust. 2.

§ 21

1. Terminy do dokonania przez stronę określonej czynności procesowej są nieprzekraczalne.
2. Termin jest zachowany w razie złożenia pisma w kancelarii Konsystorza lub nadania go w placówce operatora pocztowego.
2a. Organ właściwy do rozpoznania pisma stwierdza postanowieniem jego niedopuszczalność lub uchybienie terminowi do jego wniesienia
3. W razie uchybienia terminowi strona może złożyć wniosek o przywrócenie terminu, uzasadniając go i dokonując równocześnie danej czynności. Złożenie wniosku może nastąpić tylko w terminie 7 dni od ustania przeszkody, która spowodowała uchybienie. O przywróceniu terminu rozstrzyga postanowieniem organ będący adresatem pisma. Niedopuszczalny jest wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu.

§ 22

1. W przypadku rozstrzygnięć co do istoty sprawy wydaje się orzeczenie. W kwestiach niewymagających wydania orzeczenia wydaje się postanowienie. Jeżeli postanowienie kończy postępowanie, powinno zawierać uzasadnienie.
2. W kwestiach o charakterze technicznym lub innych niewymagających wydania postanowienia przewodniczący składu orzekającego wydaje zarządzenie. W razie potrzeby zarządzenie wydaje się z uzasadnieniem.
3. Od postanowień sądowych kończących postępowanie w sprawie służy zażalenie na zasadach ogólnych, chyba że niniejsze Przepisy Dyscyplinarne stanowią inaczej.
4. Sąd, rozpoznając zażalenie, wydaje postanowienie.
5. Wszelkie rozstrzygnięcia, o których mowa w niniejszych Przepisach Dyscyplinarnych, są prawomocne, chyba że niniejsze Przepisy Dyscyplinarne wyraźnie przewidują inaczej. Rozstrzygnięcie prawomocne jest ostateczne w rozumieniu Zasadniczego Prawa Wewnętrznego.

§ 23

1. Każde orzeczenie winno zawierać oznaczenie organu, który je wydał i osoby lub osób, datę, wskazanie sprawy oraz kwestii, której dotyczy, wskazanie osoby podejrzanego lub obwinionego, rozstrzygnięcie wraz z podaniem podstawy prawnej, a także podpisy osób je wydających.
2. Orzeczenie wydane w składzie wieloosobowym zapada większością głosów.
3. Odpis orzeczenia podlegającego zaskarżeniu lub kończącego postępowanie doręcza się stronom. Odpisy orzeczeń doręczane za pośrednictwem poczty elektronicznej wysyła się w postaci skanu orzeczenia.
4. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do postanowień i zarządzeń.

5. Postanowienie wydane poza rozprawą w składzie wieloosobowym może zapaść również po naradzie przeprowadzonej przez przewodniczącego składu za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. W takim przypadku postanowienie i uzasadnienie podpisuje tylko przewodniczący składu, a do akt dołącza się stosowne stanowiska lub oświadczenia pozostałych członków składu, z których wynika akceptacja rozstrzygnięcia.
6. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe, a także inne niedokładności, mogą być sprostowane w każdym czasie w formie postanowienia przewodniczącego składu orzekającego.

§ 24

Postępowanie umarza się w przypadku, gdy wydanie orzeczenia jest zbędne lub niedopuszczalne.

§ 25

1. Spisania protokołu wymaga przesłuchanie podejrzanego, świadka lub biegłego, przebieg posiedzenia, jeśli stawiły się na nim osoby wezwane lub zawiadomione, oraz przebieg rozprawy.
2. Protokół powinien zawierać oznaczenie czynności, miejsca i czasu, osób w niej uczestniczących, przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski jej uczestników.
3. Protokół podpisują osoby uczestniczące w czynności, z wyjątkiem protokołu rozprawy i posiedzenia, który podpisują przewodniczący i protokolant. Jeżeli czynność przeprowadzono za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w odniesieniu do osoby uczestniczącej w czynności wystarczające jest dołączenie do akt skanu podpisanego przez nią protokołu, pod warunkiem odczytania jej protokołu na zakończenie czynności. Podpisy przewodniczącego i protokolanta są własnoręczne.

§ 26

1. Doręczeń dokonuje się listownie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru na ostatni znany adres, lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.
2. Doręczeń duchownym dokonuje się tylko na służbowy adres poczty elektronicznej.
3. Doręczeń osobom świeckim można dokonać na adres poczty elektronicznej jeśli go podała w toku postępowania.
4. Doręczeń obrońcom dokonuje się wyłącznie na adres poczty elektronicznej, który to adres obrońca ma obowiązek podać wstępując do sprawy.
5. Doręczenia uznaje się za skuteczne:
a). w przypadku doręczeń listownych – z datą odbioru, odmowy odbioru albo upływem terminu drugiego awizo,
b). w przypadku doręczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej - z datą wskazaną w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a przy braku takiego potwierdzenia doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od daty nadania pisma pocztą elektroniczną.
6. Dowodem doręczenia listownego jest potwierdzenie odbioru lub zwrot korespondencji z właściwą adnotacją.

7. Dowodem doręczenia za pośrednictwem poczty elektronicznej jest stosowny raport doręczenia wiadomości pocztą elektroniczną lub wyciąg z wydruku poczty wskazujący na datę jej nadania.

8. W razie podania błędnego adresu lub jego zmiany bez poinformowania o tym fakcie właściwego organu, wysłaną korespondencję, na wskazany adres, traktuje się jako doręczoną.

§ 27

1. Niestawiennictwo osoby lub strony prawidłowo zawiadomionej albo wezwanej nie wstrzymuje przeprowadzenia czynności.

2. Usprawiedliwienie niestawiennictwa jest możliwe tylko przed dokonaniem danej czynności, przy czym ocena zasadności usprawiedliwienia należy do organu przeprowadzającego czynność.

3. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy, prawidłowo zawiadomionych albo wezwanych, uznane za nieusprawiedliwione, nie tamuje rozpoznania sprawy. W takim przypadku dopuszczalne jest przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia, zamknięcie rozprawy oraz ogłoszenie orzeczenia.

4. Zarzutów wynikających z czynności dokonanych w czasie nieusprawiedliwionej nieobecności obwinionego lub jego obrońcy nie można podnosić w apelacji ani w zażaleniu.

§ 28

1. Za podejrzanego uważa się osobę, której postawiono zarzut. Za obwinionego uważa się osobę, przeciwko której skierowano akt oskarżenia.

2. Podejrzany lub obwiniony może ustanowić jednego obrońcę, będącego członkiem Kościoła. Obrońca nie może być osobą występującą w postępowaniu w jakimkolwiek innym charakterze, nie wyłączając świadka.

3. Jeśli podejrzany lub obwiniony wykaże, że nie jest w stanie ustanowić obrońcy z wyboru, może złożyć wniosek o ustanowienie mu obrońcy z urzędu. W przedmiocie wniosku rozstrzyga Prezes Synodu Kościoła.

§ 29

1. Biskup Kościoła ma prawo uczestniczyć w każdej czynności postępowania. Zawiadamia się go o każdym terminie rozprawy, jak również – na jego żądanie – o każdej czynności postępowania przygotowawczego. Na żądanie Biskupa Kościoła, zgłoszone w toku rozprawy, udziela mu się głosu.

2. Biskup Kościoła ma prawo do złożenia zawiadomienia o przestępstwie lub wykroczeniu w sposób przewidziany w odpowiednich przepisach prawa powszechnego, niezależnie od toku postępowania dyscyplinarnego.

§ 29a

1. Jeżeli obwiniony, podejrzany lub osoba, wobec której zachodzi podejrzenie popełnienia wykroczenia dyscyplinarnego, przyznaje się do winy, okoliczności sprawy i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia całego postępowania dyscyplinarnego, organ uprawniony do wszczęcia postępowania przygotowawczego, a po jego wszczęciu - organ prowadzący postępowanie dyscyplinarne może – odpowiednio – nie wszczynać postępowania lub zakończyć postępowanie w drodze porozumienia. Postanowienie o niewszczynaniu postępowania lub porozumienie powinno przesądzać o karze dyscyplinarnej i kosztach postępowania.

2. Porozumienie zawarte na etapie postępowania przygotowawczego wymaga zatwierdzenia przez organ decydujący o wszczęciu postępowania.

3. Osoba pokrzywdzona może sprzeciwić się wydaniu postanowienia o niewszczynaniu postępowania lub zawarciu porozumienia.

Dowody

§ 30

1. Postępowanie dowodowe prowadzi się na wniosek strony lub z urzędu. Przedmiotem postępowania dowodowego są okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia.
2. Dowodami mogą być zeznania świadków, opinie biegłych, dokumenty i ich kopie, potwierdzone za zgodność przez właściwy organ lub notariusza, a także inne źródła, z których wynikają okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia.

§ 31

Każdy członek Kościoła lub jego organ jest zobowiązany zastosować się do poleceń organu prowadzącego postępowanie, w tym wydać żądane przez ten organ dokumenty, a także udzielić stosownych wyjaśnień. W przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w zdaniu poprzednim organ zawiadamia Konsystorz lub Biskupa Kościoła oraz składa wniosek o podjęcie stosownych działań dyscyplinarnych lub nadzorczych.

§ 32

1. Każdy członek Kościoła ma obowiązek złożyć prawdziwe i szczere zeznania, chyba że z przepisów prawa powszechnego lub przepisów prawa kościelnego wynika obowiązek zachowania tajemnicy. W uzasadnionych przypadkach, może złożyć wniosek o zwolnienie go z obowiązku składania zeznań, co należy do oceny organu prowadzącego czynność. Złożenie zeznań może nastąpić ustnie do protokołu lub pisemnie.
2. Biegłym może być każda osoba bądź instytucja, mająca odpowiednią wiedzę fachową.

§ 33

1. Organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich zgromadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.
2. Organy postępowania badają i uwzględniają okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 34

1. Każdorazowe przesłuchanie podejrzanego powinno nastąpić ustnie. Można od tego odstąpić w uzasadnionych przypadkach.
2. Podejrzany ma prawo do odmowy składania wyjaśnień i odpowiedzi na pytania, o czym należy go pouczyć przed rozpoczęciem czynności.

§ 35

1. We wniosku dowodowym należy wskazać, jaki dowód ma być przeprowadzony oraz jakie okoliczności mają być udowodnione.
2. Wniosek dowodowy oddala się, jeśli:
1). dotyczy okoliczności niemającej znaczenia dla rozstrzygnięcia lub jest on nieprzydatny do ustalenia danej okoliczności,
2). dowodu nie da się przeprowadzić,
3). dane okoliczności zostały już udowodnione.
3. Wniosek dowodowy można również oddalić, jeśli na podstawie okoliczności sprawy można przypuszczać, że został on złożony dla przedłużenia postępowania, w szczególności jeśli strona mogła go złożyć wcześniej, a także w przypadku określonym w § 69.

Rzecznik dyscyplinarny

§ 36

1. Tworzy się funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego, którego zadaniem jest prowadzenie postępowania przygotowawczego i występowanie w postępowaniu sądowym.

2. Rzecznikiem Dyscyplinarnym może być członek Kościoła, nieskazitelnego charakteru. Pełnienie tej funkcji następuje po uzyskaniu uprzedniej pisemnej zgody kandydata, na podstawie uchwały Konsystorza. Rzecznikiem Dyscyplinarnym nie może być sędzia dyscyplinarny. Przepis § 46 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Konsystorz określa liczbę Rzeczników Dyscyplinarnych oraz ich wzajemną zależność, a także odwołuje ich w miarę potrzeby.

§ 37

1. Rzecznik Dyscyplinarny podlega Konsystorzowi, a jeśli o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego postanowił Biskup Kościoła – podlega Biskupowi Kościoła.

2. Podczas wykonywania swoich czynności, Rzecznik Dyscyplinarny kieruje się stanowiskiem organu, któremu podlega. Postanowienie kończące postępowanie, akt oskarżenia, środek odwoławczy wymagają zatwierdzenia przez ten organ.

§ 38

Jeśli postępowanie ma dotyczyć Biskupa Kościoła, uprawnienia Konsystorza odnoszące się do Rzecznika Dyscyplinarnego przysługują Radzie Synodalnej. Pozostałe przepisy stosuje się odpowiednio.

Postępowanie przygotowawcze

§ 39

1. Wszczęcie postępowania przygotowawczego, zwanego dalej dochodzeniem, następuje na podstawie postanowienia Konsystorza lub Biskupa Kościoła. Może ono nastąpić z urzędu lub na wniosek. Odmowa wszczęcia postępowania nie podlega zaskarżeniu.

2. Celem dochodzenia jest ustalenie, czy i przez kogo zostało popełnione wykroczenie dyscyplinarne oraz czy istnieją podstawy do wniesienia aktu oskarżenia.

3. Postanowienie o wszczęciu dochodzenia powinno zawierać określenie czynu, będącego przedmiotem postępowania, ze wskazaniem miejsca i czasu jego dokonania. Postanowienie nie wymaga uzasadnienia.

4. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 3, akta sprawy przekazuje się Rzecznikowi Dyscyplinarnemu celem przeprowadzenia dochodzenia. Można przy tym określić czas, w którym dochodzenie powinno być ukończone.

§ 40

1. Rzecznik Dyscyplinarny przeprowadza czynności dochodzenia, w tym czynności dowodowe. Każdy organ Kościoła i każdy członek Kościoła ma obowiązek umożliwić Rzecznikowi Dyscyplinarnemu przeprowadzenie danej czynności i zastosować się do żądań Rzecznika

2. W toku dochodzenia należy zgromadzić dowody na okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, a w miarę potrzeby także właściwości i warunków osobistych lub przebiegu służby pełnionej przez sprawcę wykroczenia.

§ 41

1. Jeżeli zebrane materiały pozwalają na postawienie zarzutu, Rzecznik Dyscyplinarny przesłuchuje daną osobę w charakterze podejrzanego, przedstawiając zarzut, zawierający:

a). datę lub czas oraz miejsce dokonania wykroczenia,

b). dokładnie określenie czynu ze wskazaniem sposobu, okoliczności i skutków jego popełnienia, a także, w miarę potrzeby, wysokości powstałej szkody,

c). wskazanie przepisu, który dany czyn narusza.

2. Od momentu przesłuchania w charakterze podejrzanego, podejrzany staje się stroną dochodzenia, ma prawo wglądu do akt sprawy, składania wniosków dowodowych oraz ustanowienia obrońcy.

§ 42

1. W razie uznania, że zebrane materiały nie dają podstaw do wystąpienia z aktem oskarżenia, Rzecznik Dyscyplinarny przekazuje akta sprawy Konsystorzowi lub Biskupowi Kościoła wraz z postanowieniem o umorzeniu postępowania.

2. W razie uznania, że zebrane materiały dają podstawy do wystąpienia z aktem oskarżenia, Rzecznik Dyscyplinarny przekazuje akta sprawy Konsystorzowi lub Biskupowi Kościoła wraz z aktem oskarżenia.

3. Akt oskarżenia powinien zawierać:

a). imię i nazwisko, a w razie potrzeby także datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, adres zamieszkania, stan rodzinny obwinionego ,

b). miejsce pełnienia służby kościelnej obwinionego , pełnione funkcje w Kościele, dane o karalności dyscyplinarnej,

c). opis zarzucanego czynu ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia, a także, w miarę potrzeby, wysokości szkody,

d). kwalifikację prawną czynu,

e). uzasadnienie, ze zwięzłym przedstawieniem stanu faktycznego,

f). wykaz osób przesłuchanych w trakcie dochodzenia wraz z adresem do doręczeń,

g). wykaz innych dowodów,

h). podpis rzecznika.

4. Po zatwierdzeniu aktu oskarżenia lub postanowienia o umorzeniu postępowania, Rzecznik Dyscyplinarny nadaje sprawie stosowny bieg.

§ 43

Na każdym etapie postępowania przygotowawczego odpowiednio Biskup Kościoła albo Konsystorz może umorzyć to postępowanie.

Sąd Dyscyplinarny i sędziowie

§ 44

Tworzy się Sąd Dyscyplinarny jako organ rozpoznający sprawy dyscyplinarne po wniesieniu aktu oskarżenia w pierwszej instancji oraz Wyższy Sąd Dyscyplinarny, rozpoznający środki odwoławcze od orzeczeń sądu pierwszej instancji, a także inne sprawy przekazane mu do właściwości przez przepisy prawa kościelnego. Sądy dyscyplinarne są władzą niezależną od innych organów Kościoła.

§ 45

1. Sędzią dyscyplinarnym może być członek Kościoła, nieskazitelnego charakteru, dający rękojmię prawidłowego wykonywania funkcji. Listę sędziów prowadzi Rada Synodalna.
2. Funkcja sędziego dyscyplinarnego ustaje w razie:
a) śmierci sędziego lub wystąpienia z Kościoła,
b) rezygnacji z funkcji,
c) przyczyny wskazanej w § 48 ust. 2.
3. Rada Synodalna może ponadto stwierdzić utratę funkcji sędziego w przypadku:
a) utraty rękojmi prawidłowego wykonywania funkcji,
b) utraty sił niezbędnych do wykonywania funkcji,
c) utraty nieskazitelnego charakteru.
4. W razie ustania funkcji sędziego dyscyplinarnego czynności dokonane przed ustaniem funkcji pozostają w mocy, a postępowania nie powtarza się. W szczególnych przypadkach Rada Synodalna może jednak zarządzić powtórzenie toczącego się postępowania w części, w której uczestniczyła osoba, która utraciła funkcję sędziego.
5. W razie zmniejszenia się liczby sędziów dyscyplinarnych Rada Synodalna zarządza wybory uzupełniające przeprowadzane według odpowiednich zasad.

§ 46

1. Kandydatury na sędziów Sądu Dyscyplinarnego, za pisemną zgodą kandydatów, zgłaszane są do Synodu Kościoła w następujący sposób:
a). Synod każdej Diecezji – do dwóch kandydatów, którzy nie muszą być członkami zgłaszających ich gremiów, z czego w miarę możliwości jednego duchownego,
b). Biskup Kościoła, Konsystorz, Rada Synodalna – dowolną liczbę kandydatów.
2. W miarę możliwości świeccy kandydaci powinni zajmować stanowisko sędziego sądu państwowego lub prokuratora albo być sędzią sądu państwowego lub prokuratorem w stanie spoczynku, bądź być adwokatem lub radcą prawnym. Kandydaci duchowni powinni legitymować się pięcioletnią służbą od dnia ordynacji.
3. Synod Kościoła dokonuje wyboru spośród kandydatów 12 sędziów, z tego przynajmniej 4 musi być sędzią sądu państwowego lub prokuratorem albo sędzią sądu państwowego lub prokuratorem w stanie spoczynku, bądź adwokatem lub radcą prawnym.

§ 47

1. Kandydatury na sędziów Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, za pisemną zgodą kandydatów, zgłaszane są do Synodu Kościoła w następujący sposób:
a). Synod każdej Diecezji – do jednego kandydata, który nie musi być członkiem zgłaszających gremiów,
b). Biskup Kościoła, Konsystorz, Rada Synodalna – dowolną liczbę kandydatów.
2. Kandydaci powinni zajmować stanowisko sędziego sądu państwowego lub prokuratora albo być sędzią sądu państwowego lub prokuratorem w stanie spoczynku, bądź być adwokatem lub radcą prawnym. Synod Kościoła dokonuje wyboru 4 sędziów.

§ 48

1. Członkowie Konsystorza oraz Rady Synodalnej nie mogą pełnić funkcji sędziego. Wybór takiej osoby na sędziego jest nieważny.
2. W razie wejścia sędziego w skład Rady Synodalnej lub Konsystorza, sędzia traci funkcję sędziego.

§ 49

1. Ustanie funkcji sędziego z przyczyn, o których mowa w § 45 ust. 2, oraz utratę funkcji sędziego z przyczyn, o których mowa w § 45 ust. 3, stwierdza Rada Synodalna, w miarę potrzeby przeprowadzając stosowne dochodzenie. Odpis uchwały doręcza się sędziemu.
2. Jeśli ustanie funkcji następuje wskutek okoliczności wymienionych w § 45 ust. 3, od uchwały służy sędziemu odwołanie do Synodu Kościoła w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu uchwały. Utrata funkcji następuje z dniem, w którym uchwała stała się ostateczna.

§ 50

1. Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym, wyznaczonym przez Radę Synodalną. W wyznaczonym składzie zapewnia się w miarę możliwości obecność duchownego oraz przynajmniej jednego sędziego zajmującego stanowisko sędziego sądu państwowego lub prokuratora, w tym w stanie spoczynku, bądź adwokata lub radcy prawnego.
2. W przypadku braku możliwości wyznaczenia składu orzekającego spośród sędziów Sądu Dyscyplinarnego Rada Synodalna wskazuje sędziego ad hoc, który winien spełniać kryteria, o których mowa w § 45 ust. 1, oraz być Biskupem w stanie spoczynku albo byłym członkiem Konsystorza lub Rady Synodalnej, albo spełniać kryteria określone w § 47 ust. 2. Tak wskazana osoba staje się sędzią Sądu Dyscyplinarnego na czas postępowania.

§ 51

1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym. Rada Synodalna wyznacza dwóch sędziów, zaś trzeciego sędziego do danej sprawy wskazuje Konferencja Biskupów spośród swego grona. Konferencja Biskupów wskazuje Biskupa z innej Diecezji, niż Diecezja w której do Parafii należy obwiniony. Biskup wskazany przez Konferencję Biskupów staje się sędzią Wyższego Sądu Dyscyplinarnego na czas postępowania.

2. O ile Konferencja Biskupów nie wskaże Biskupa do składu orzekającego w danej sprawie na 7 dni przed terminem pierwszego posiedzenia, Rada Synodalna wskazuje do składu sędziego *ad hoc*, który winien spełniać kryteria, o których mowa w § 45 ust. 1 oraz być Biskupem w stanie spoczynku albo byłym członkiem Konsystorza lub Rady Synodalnej, albo spełniać kryteria określone w § 47 ust. 2. Tak wskazana osoba staje się sędzią Wyższego Sądu Dyscyplinarnego na czas postępowania.

§ 52

1. Jeżeli wyznaczony sędzia uzna, że zachodzą wątpliwości co do jego bezstronności, w terminie 7 dni od zawiadomienia o wyborze informuje o tym pisemnie organ, który go wyznaczył. Po otrzymaniu informacji organ wyznacza innego sędziego.
2. O ile doszło do wyłączenia członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w liczbie uniemożliwiającej prowadzenie postępowania, Rada Synodalna deleguje do rozpoznania sprawy wybranych przez siebie sędziów Sądu Dyscyplinarnego, którzy spełniają wymagania określone w § 47. Na czas rozpoznania sprawy, delegowani sędziowie są traktowani jak sędziowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.
2a. O ile doszło do wyłączenia członków Sądu Dyscyplinarnego, Rada Synodalna wyznacza do rozpoznania sprawy kolejnych wybranych przez siebie sędziów Sądu Dyscyplinarnego, przy czym w razie uzasadnionej potrzeby przepis § 50 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
3. W przypadku braku możliwości delegowania do składu orzekającego sędziów z listy sędziów prowadzonej zgodnie z § 45 ust. 1, Rada Synodalna wskazuje sędziego *ad hoc*, który winien spełniać kryteria, o których mowa w § 45 ust. 1 oraz być Biskupem w stanie spoczynku albo byłym członkiem Konsystorza lub Rady Synodalnej, albo spełniać kryteria określone w § 47 ust. 2. Tak wskazana osoba staje się sędzią Wyższego Sądu Dyscyplinarnego na czas postępowania.”;
4. Wyłączenie sędziego z powodu uzasadnionej wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie może odbyć się również na wniosek strony, złożony do organu wyznaczającego skład w terminie 7 dni od zawiadomienia strony o wyborze składu orzekającego. O zasadności wyłączenia sędziego w takim trybie orzeka Wyższy Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu niejawnym. ~~Postanowienie jest ostateczne.~~ W przypadku złożenia wniosku o wyłączenie sędziego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, właściwa do jego rozstrzygnięcia jest Rada Synodalna. ~~Postanowienie jest ostateczne.~~
5. Wniosek o wyłączenie sędziego z powodu uzasadnionej wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie może być złożony w toku postępowania, o ile okoliczności uzasadniające złożenie wniosku powstały już po jego wszczęciu. Postanowienia ust. 4 stosuje się odpowiednio.
6. Niedopuszczalny jest ponowny wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tej samej podstawie faktycznej. W razie złożenia takiego wniosku przewodniczący zwraca go, wydając stosowne zarządzenie.

§ 53

1. Jeśli obwinionym jest Prezes Synodu Kościoła lub Biskup Kościoła, Sądem Dyscyplinarnym jest z urzędu Synod Kościoła. Rada Synodalna wyznacza sędziego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, który jest sprawozdawcą. Sędzia ten uczestniczy w posiedzeniu Synodu, na którym jest rozpoznawana sprawa i zabiera na nim głos, jednak bez prawa udziału w głosowaniach.
2. Przepisów o postępowaniu odwoławczym nie stosuje się.

Postępowanie sądowe

§ 54

1. Przewodniczącym składu Sądu Dyscyplinarnego jest osoba wyznaczona przez Radę Synodalną spośród osób świeckich.
2. Przewodniczący wydaje zarządzenia związane z wyznaczeniem rozprawy, kieruje nią i dba o porządek czynności.

§ 55

1. Od wpłynięcia aktu oskarżenia do sądu, stronom oraz Biskupowi Kościoła przysługuje prawo wglądu do akt na każdym etapie postępowania.
2. O terminie rozprawy zawiadamia się Rzecznika Dyscyplinarnego, obwinionego i jego obrońcę, nie później niż 14 dni przed jej terminem.

§ 56

Rozprawa jest jawna. W razie uzasadnionej konieczności, Sąd Dyscyplinarny może ograniczyć jawność rozprawy w całości lub w części we wskazany przez siebie sposób.

§ 57

1. Rozprawę rozpoczyna sprawdzenie stawiennictwa i ustalenie, czy nie ma przeszkód formalnych do jej prowadzenia. W razie braku przeszkód, Rzecznik Dyscyplinarny przedstawia zarzuty oskarżenia, po czym przewodniczący składu pyta obwinionego, czy przyznaje się do zarzutów, czy chce złożyć wyjaśnienia i jakie.
2. Dowodów przeprowadzonych lub zebranych w toku postępowania przygotowawczego nie przeprowadza się ponownie, chyba że strona wykaże, że zawierają one istotne braki lub uchybienia.
3. Rozprawę odracza się, jeśli jest to konieczne dla przeprowadzenia dowodu. O miejscu i terminie rozprawy odroczonej, osób obecnych na rozprawie nie zawiadamia się odrębnie.
4. Jeżeli zachodzi trudność w przeprowadzeniu dowodu na rozprawie, do czynności jego przeprowadzenia wyznacza się sędziego delegowanego ze składu. O miejscu i terminie czynności polegającej na przesłuchaniu świadka lub biegłego zawiadamia się strony.

§ 58

1. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, przewodniczący składu udziela końcowego głosu stronom. Obwiniony zawsze zabiera głos jako ostatni.
2. Po zakończeniu rozprawy, skład sądu niezwłocznie przystępuje do narady nad orzeczeniem. Orzeczenie zapada większością głosów. Podpisują je wszyscy członkowie składu sądu.
3. W sprawie szczególnie zawiłej lub obszernej, można odroczyć wydanie orzeczenia nie dłużej niż na 14 dni.
4. W orzeczeniu skazującym należy dokładnie określić czyn lub czyny przypisane obwinionemu oraz zamieścić orzeczenie o karze wraz z podaniem podstawy prawnej.

§ 59

1. W terminie 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia, strony mogą złożyć pisemny wniosek o jego uzasadnienie.
2. Uzasadnienie powinno być sporządzone w terminie 30 dni od daty wpływu wniosku. Powinno ono zawierać ustalenie faktów, wskazanie dowodów, na których sąd się oparł i dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym, a także okoliczności decydujące o wymiarze kary. Uzasadnienie podpisują wszyscy członkowie składu.

Postępowanie odwoławcze

§ 60

1. Od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego stronom przysługuje apelacja do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.
2. Od postanowienia służy stronom zażalenie na zasadach ogólnych, w terminie 7 dni od doręczenia odpisu postanowienia.

§ 61

1. Termin do złożenia apelacji wynosi 14 dni i liczony jest od daty doręczenia stronie odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Apelację składa się do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego za pośrednictwem Sądu Dyscyplinarnego.
2. Apelacja powinna zawierać wymogi pisma procesowego. W apelacji należy również wskazać zarzuty, stawiane orzeczeniu, uzasadnić je oraz wskazać, czego skarżący się domaga.
3. Jeżeli apelacja zawiera braki formalne, przewodniczący składu Sądu Dyscyplinarnego wzywa stronę do ich uzupełnienia w terminie 7 dni.
4. W razie złożenia apelacji po terminie lub nieuzupełnienia braków w terminie, przewodniczący składu Sądu Dyscyplinarnego odmawia przyjęcia apelacji. Na zarządzenie przysługuje zażalenie do pełnego składu Sądu Dyscyplinarnego.
5. W razie cofnięcia apelacji lub nieuzupełnienia braków, zaskarżone orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego staje się prawomocne.

§ 62

W przypadku skutecznego złożenia apelacji, zawiadamia się Prezesa Synodu celem podjęcia czynności zmierzających do skompletowania składu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Przepis § 54 stosuje się odpowiednio.

§ 63

1. Apelację rozpoznaje się na rozprawie odwoławczej. O terminie rozprawy zawiadamia się strony. Przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji stosuje się odpowiednio.
2. W postępowaniu apelacyjnym nie przeprowadza się dowodów.

§ 64

1. Po przeprowadzeniu rozprawy Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydaje orzeczenie, w którym w całości lub w części utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, zmienia je lub uchyla do ponownego rozpoznania.
2. Nie można skazać obwinionego uniewinnionego w pierwszej instancji.
3. Nie można orzec na niekorzyść obwinionego, jeśli nie złożono apelacji na jego niekorzyść. Dotyczy to również przypadku wskazanego w § 67 ust. 2.
4. Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie może zmienić orzeczenia poprzez orzeczenie kary pozbawienia prawa sprawowania urzędu albo kary bezterminowego pozbawienia czynnego i biernego prawa wyborczego. W takim przypadku, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie do ponownego rozpoznania.

§ 65

Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest prawomocne.

§ 66

1. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do zażaleń, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.
2. Zażalenie rozpatruje się na posiedzeniu niejawnym, chyba że wydano zarządzenie o przeprowadzeniu rozprawy.

§ 67

1. Uzasadnienie orzeczenia powinno być sporządzone w terminie 30 dni od daty wydania orzeczenia. Powinno zawierać ocenę zarzutów apelacji i powody, dla których uwzględniono apelację lub odmówiono jej uwzględnienia.
2. W razie uchylenia zaskarżonego orzeczenia do ponownego rozpoznania, Wyższy Sąd Dyscyplinarny obowiązany jest wskazać w uzasadnieniu czynności, które winny być przeprowadzone przy rozpoznaniu sprawy po raz kolejny. Zapatrywania prawne i wskazania są wiążące dla Sądu Dyscyplinarnego.

Koszty postępowania

§ 68

1. Kościół pokrywa tymczasowo koszty postępowania, na które składają się wszelkie wydatki związane z jego tokiem, takie jak koszty przejazdu oraz noclegu osób wchodzących w skład organów Kościoła lub osób wezwanych, koszty przeprowadzenia bądź uzyskania dowodów, wynagrodzenie obrońcy ustanowionego z urzędu.
2. Koszty związane z udziałem obwinionego w postępowaniu, w tym koszty ustanowienia obrońcy, pokrywa obwiniony.

§ 69

W razie zgłoszenia przez obwinionego wniosku dowodowego, którego przeprowadzenie może nieść za sobą konieczność wydatkowania kwoty przekraczającej najniższe wynagrodzenie, uwzględnienie wniosku może być uzależnione od złożenia przez obwinionego odpowiedniego zabezpieczenia majątkowego.

§ 70

1. Od ukaranego zasądza się na rzecz Kościoła koszty postępowania.
2. W razie orzeczenia uniewinniającego lub umarzającego postępowanie, koszty postępowania ponosi Kościół. Na wniosek obwinionego, zwraca mu się kwotę zabezpieczenia, o której mowa w § 69, oraz koszty ustanowienia obrońcy, które nie mogą być jednak wyższe niż koszty wynagrodzenia obrońcy z urzędu w postępowaniu karnym w trybie zwyczajnym.
3. W razie uniewinnienia obwinionego od części zarzutów lub w razie umorzenia postępowania w tym zakresie, koszty postępowania zasądza się od ukaranego w odpowiedniej części.
4. Sąd dyscyplinarny może odstąpić od obciążenia ukaranego kosztami postępowania w całości albo w części, jeśli uzna, że przemawia za tym stan majątkowy ukaranego albo względy słuszności.
5. Na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania przysługuje zażalenie, za wyjątkiem orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, które jest prawomocne.

Postępowanie wykonawcze

§ 71

1. Postępowanie wykonawcze wszczyna się bezzwłocznie, kiedy orzeczenie podlega wykonaniu.
2. Orzeczenie podlega wykonaniu z chwilą, kiedy stanie się prawomocne, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 72

1. Wykonalność orzeczenia stwierdza Biskup Kościoła. Kierując je do wykonania, wydaje stosowne zarządzenia.
2. W kwestiach wymagających wydania postanowienia, właściwy jest Konsystorz.

3. Zarządzenia oraz postanowienia mogą być uchylane lub zmieniane stosownie do okoliczności, jeśli wymaga tego wzgląd na prawidłowe wykonanie orzeczenia.
4. Na zarządzenia oraz postanowienia wydane na podstawie przepisów niniejszego rozdziału nie przysługują środki odwoławcze.

§ 73

Każda Władza Kościelna i każda jednostka organizacyjna Kościoła wykonuje zarządzenia Biskupa Kościoła oraz postanowienia Konsystorza, zmierzające do wykonania orzeczenia.

§ 74

1. W razie orzeczenia obowiązku naprawienia szkody, Konsystorz nadzoruje wykonanie tego obowiązku przez ukaranego, w szczególności poprzez powierzenie nadzoru odpowiedniej jednostce organizacyjnej Kościoła lub Rzecznikowi Dyscyplinarnemu.
2. W razie stwierdzenia zawinionego uchybienia ukaranego w realizacji obowiązku naprawienia szkody, Konsystorz może złożyć wniosek o zarządzenie wykonania kary.

§ 75

W przedmiocie wniosku o zarządzenie wykonania kary orzeka Sąd Dyscyplinarny. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy ogólne z tym, że od postanowienia przysługuje zażalenie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. W postępowaniu bierze udział Rzecznik Dyscyplinarny. W czasie trwania postępowania nie biegnie termin zatarcia skazania.

Wznowienie postępowania

§ 76

Strona może żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

§ 77

1. Skargę o wznowienie postępowania wnosi się do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie miesiąca od daty, w której strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, ale nie później niż do 3 lat od wydania prawomocnego orzeczenia.
2. Skarga powinna zawierać wskazanie podstawy wznowienia, jej uzasadnienie, okoliczności stwierdzające zachowanie terminu do wniesienia skargi oraz wniosek o uchylenie lub zmianę zaskarżonego orzeczenia. Skarga może też zawierać wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia, jeśli wykonanie orzeczenia prowadziłoby do niepowetowanej szkody.
3. Do postępowania w przedmiocie skargi stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu odwoławczym.

§ 78

1. Wyższy Sąd Dyscyplinarny odrzuca skargę w razie niezachowania terminu do jej wniesienia lub nieoparcia jej na podstawie wskazanej w § 76. ~~Postanowienie Sądu jest prawomocne.~~
2. W przypadku uznania zasadności skargi, Wyższy Sąd Dyscyplinarny postanowieniem uchyla zaskarżone orzeczenie oraz przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Dyscyplinarny.

§ 79

Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje sprawę na nowo w granicach podstawy wznowienia.

§ 80

Niedopuszczalne jest złożenie skargi o wznowienie postępowania od orzeczenia wydanego w następstwie skargi o wznowienie postępowania.

Ułaskawienie

§ 81

1. Biskupowi Kościoła przysługuje prawo ułaskawienia każdej osoby prawomocnie skazanej, do momentu zatarcia skazania, na jej pisemny wniosek. Przed wydaniem postanowienia Biskup Kościoła może zarządzić podjęcie stosownych czynności.
2. Postanowienie Biskupa Kościoła jest prawomocne i nie wymaga uzasadnienia.